

ผนวก ค

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

.....
.....
.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ก.ต.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหา ในคดีอาญาที่มีผู้เสียหาย แต่ไม่รวมคดีที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการไกล่เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

ความผิดที่มีการไกล่เกลี่ย

มาตรา 5 คดีอาญาดังต่อไปนี้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยได้

- (1) คดีความผิดอันยอมความได้
- (2) คดีความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ
- (3) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ยกเว้นคดีความผิดตามที่กำหนดโดยกฎ

กระทรวงตามที่ได้รับอนุญาต จาก ก.ต.ช.

(4) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติ
นี้ในความผิดตาม (4) อาจกำหนดบัญชีความผิด เงื่อนไขหรือความร้ายแรงเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงตาม
ที่ได้รับอนุมัติจาก ก.ต.ช.

กฎกระทรวงจากวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรม
อันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน
สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณีและประโยชน์สาธารณะ

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(1) คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ร้องขอและผู้ต้องหานั้นได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุกและได้กระทำผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังรับโทษอยู่ หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ
เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) คดีที่ผู้ต้องหาที่ร้องขออยู่ระหว่างการรอกการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ เว้นแต่
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(3) คดีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนนั้นเสร็จสิ้น
และส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการแล้ว

(4) คดีที่ ก.ต.ช.ประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการไกล่เกลี่ย

หมวด 2

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการไกล่เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย หัวหน้า
สถานีตำรวจ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้างานป้องกันและปราบปราม ผู้แทนประชาชนใน
คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ เป็นกรรมการ หัว

หน่วยงานสอบสวนเป็นกรรมการเลขานุการ และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (1) พิจารณาคำร้องขอให้มีการไต่สวน
- (2) ไต่สวนข้อพิพาทและกำหนดเงื่อนไขการไต่สวนไม่ว่าข้อพิพาทนั้นจะได้มีการ

กระทำความผิดแล้วหรือไม่

- (3) ติดตามผลการไต่สวน
- (4) แต่งตั้งอนุกรรมการให้ดำเนินการแทน
- (5) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือ ก.ต.ช. กำหนด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ อย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย สำหรับคุณสมบัติของบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนให้เป็นไปตามระเบียบ ก.ต.ช.

มาตรา 9 ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (1) ออกระเบียบ ประกาศหรือมีมติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการไต่สวนข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

หมวด 3

กระบวนการและขั้นตอนในการไต่สวน

มาตรา 10 ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิได้รับการไต่สวนข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ

หากการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้ไต่สวนข้อพิพาทคดีอาญาตามมาตรา 5 และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำร้องและคำยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา 11 การดำเนินการตามกระบวนการไต่สวน ไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไปจนกว่าได้รับแจ้งว่าการไต่สวนเป็นผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว

มาตรา 12 ให้พนักงานสอบสวน พิจารณารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความยินยอมของผู้เสียหาย การอยู่ระหว่างต้องหาคดีอาญาหรือถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดอื่น ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่น ๆ อันสมควรแล้วเสนอต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คู่กรณีร้องขอ หากคณะกรรมการเห็นว่าสามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

มาตรา 13 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ย และคดีอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องการฟ้อง และการผิดฟ้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นตามวรรคหนึ่ง และผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาในมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

มาตรา 14 ในการไกล่เกลี่ยคณะกรรมการอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยเองหรือมอบหมายอนุกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ และกำหนดเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยอย่างเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี และอาจอนุญาตให้มีบุคคลที่คู่กรณีร้องขอหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นสมควรเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยก็ได้ หากคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ให้บันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์วิธีการ และรูปแบบที่ ก.ต.ช. กำหนด

ให้การไกล่เกลี่ยดำเนินการเสร็จสิ้นภายในสามเดือน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาได้รับเรื่องไว้ไกล่เกลี่ย ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจไกล่เกลี่ยให้เสร็จภายในกำหนดสามเดือน คณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาให้เกินสามเดือนก็ได้ แต่มิให้เกินหกเดือน

ในการพิจารณาไกล่เกลี่ยของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ การรู้สึกผิด และการใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อการก่อเหตุ การยอมรับของชุมชนความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนโดยเร็ว

มาตรา 15 เมื่อได้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่รับมอบหมายในเรื่องดังกล่าวแจ้งผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยให้พนักงานสอบสวนทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป และรายงานให้ ก.ต.ช. ทราบ

ในกรณีดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องยอมระงับไป เว้นแต่กระบวนการไกล่เกลี่ยจะกระทำโดยฉ้อฉล หรือข้อตกลงและเงื่อนไขนั้นเป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือผู้เสียหายสามารถแสดงต่อศาลได้ว่าไม่มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขจริง

ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นว่าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนโดยเร็ว

มาตรา 16 การให้ความยินยอมของผู้ต้องหาในการไกล่เกลี่ย ให้ถือเป็นเหตุอายุความในการฟ้องระงับคดี

หมวด 4

ข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย

มาตรา 17 ในการตกลงระงับข้อพิพาท ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการพิจารณาเยียวยาขาดใช้ค่าเสียหายต่อผู้เสียหายด้วย และให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ การรู้สึกความผิดและการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัศนวิทยาตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการโดยความยินยอมของคู่กรณี อาจเพิ่มเงื่อนไขเพิ่มเติมในข้อตกลงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือตักเตือนตามที่เห็นสมควร
- (2) จัดให้ผู้ต้องหาทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ตามที่คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการและผู้ต้องหาเห็นสมควร
- (3) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(4) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพัตติใด อันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก

(5) ให้รับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่นให้เข้าไปรับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(6) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง โดยการชดใช้ค่าเสียหาย หรือการกระทำอื่นใดตามสมควร

(7) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหาคกระทำหรือมีโอกาสกระทำผิดขึ้นอีก

ทั้งนี้ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งข้อตกลงและเงื่อนไขการไต่ถามให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาทราบ

หมวด 5

การไต่ถามข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด

มาตรา 18 ในกรณีที่ผู้ร้องขอต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่ามีผู้ใดจะก่อเหตุร้าย ให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

รายการทำยพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

พ.ศ.

ความผิดที่กระทำต่อผู้เสียหาย ได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2
ความผิด

ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

หมวด 3 ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร มาตรา 264

ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า มาตรา 270 มาตรา 271 มาตรา 273 ถึงมาตรา
275

ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 283

ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต มาตรา 293

หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295 มาตรา 296 และมาตรา
300

หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา

ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ และชื่อเสียง

หมวด 1 ความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา 310 ทวิ และมาตรา 311 วรรค
หนึ่งและวรรคสอง

ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ มาตรา 334 มาตรา
335 และมาตรา 336 วรรคแรก

หมวด 2 ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์
ตาม มาตรา 337 วรรคแรก

หมวด 3 ความผิดฐานขโมย มาตรา 343 วรรคแรก

หมวด 6 ความผิดฐานรับของโจร มาตรา 357 วรรคแรก

หมวด 8 ความผิดฐานบุกรุก มาตรา 365